

СЕКЦІЯ 2

СПАДОК Ю. М. ОБОРОВОТА І ГАЛУЗЕВА ЮРИСПРУДЕНЦІЯ

Аніщук Ніна Володимирівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»
професор кафедри історії держави та права,
доктор юридичних наук, професор*

ВНЕСОК ПРОФЕСОРА Ю.М. ОБОРОВОТА У ЗАПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» НОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІЄТАЛЬНА ПРАВОВА ЦІЛІСНІСТЬ»

У сучасному науковому світі набувають розвитку соціетальні науки, наприклад, соціетальна соціологія та ін. Новим напрямом у вітчизняній юриспруденції є запровадження у навчальний процес для вищої освіти третього освітньо-наукового рівня навчання за спеціальністю 081 «Право» за напрямом «Фундаментальна юриспруденція» дисципліни «Соціетальна правова цілісність». Дана нова дисципліна вперше з'явилася у незалежній Україні у Національному університеті «Одеська юридична академія». Ідея запровадження цієї дисципліни у навчальний процес НУ «Одеська юридична академія» була запропонована доктором юридичних наук, професором Крестовською Н. М. за підтримки завідувача кафедри загальнотеоретичної юриспруденції НУ «ОЮА», доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого юриста України Оборотова Ю. М. (1946–2020 рр.) – видатного правознавця сучасної України.

Імплементация навчального курсу «Соціетальна правова цілісність» в систему вищої освіти має на меті надати аспірантам знання і розуміння теоретичних проблем у сфері соціетальної правової цілісності.

Дану дисципліну слід віднести до соцієтальних наук. Водночас, вказана дисципліна відноситься до правової науки. Отже, у сучасній юриспруденції простежується тенденція до формування нового її напрямку – соцієтальної юриспруденції. Поряд з цим, варто зазначити, що сьогодні науковці-теоретики права (Н. Крестовська) пропонують вживати термін «соцієтальне право». У такому контексті даний курс можна розглядати в рамках дослідження соцієтального права.

Навчальний курс «Соцієтальна правова цілісність» включає два розділи, що охоплюють шість тем, зміст яких розкриває соцієтальну правову цілісність. Розділ I присвячено теоретико-методологічним засадам курсу «Соцієтальна правова цілісність». До нього увійшли три теми. Це – вступ до курсу «Соцієтальна правова цілісність», понятійні основи курсу «Соцієтальна правова цілісність» та методологічні підходи до вивчення курсу «Соцієтальна правова цілісність». Розділ II присвячено дослідженню складових компонентів соцієтальної правової цілісності. До нього увійшли три теми. Це – «Гендерне право та його соцієтальне значення щодо прав жінок», «Ювенальне право та його соцієтальна роль щодо прав дітей» та «Соцієтальне право та його соцієтальна вага щодо прав літніх людей та прав людей з обмеженими можливостями».

Навчальний курс «Соцієтальна правова цілісність» є міждисциплінарним курсом і має зв'язок із загальнотеоретичною юриспруденцією, гендерним правом, ювенальним правом, соцієтальним правом, соцієтальною соцієтальною, гендерною соцієтальною, соцієтальною антропологією, соцієтальною глобалістикою, гендерною філософією та ін.

Отже, важливою особливістю курсу є його міждисциплінарний характер. Цей курс має зв'язок з різними галузями наукових знань, тому вивчення соцієтальної правової цілісності з позицій різних наук дає нову, більш багатомірну картину дійсності.

Друга важлива особливість цього навчального курсу полягає в його націленості на аналіз і пошук шляхів вирішення соцієтальних правових проблем у контексті гуманітарних проблем. Тематика курсу

дозволяє по-новому розглядати реальні гуманітарні проблеми під кутом зору соціетальності, зв'язку права із соціетальною системою.

Предметом курсу є соціетальна правова цілісність, під якою розуміється соціетальна система права, складовими компонентами якої є, насамперед, гендерне право, ювенальне право та соціальне право – галузі права, що мають соціетальне значення.

Завдання курсу «Соціетальна правова цілісність»:

надати знання теоретичних та методологічних засад соціетальної правової цілісності, що дозволяє засвоїти понятійно-концептуальний апарат, необхідний для подальшого самостійного аналізу соціетальної системи та її зв'язку із правом;

- ознайомити з основними науковими здобутками у сфері соціетальної правової цілісності;

- виробити у аспірантів на основі ґрунтовного засвоєння ними методологічної і спеціальної літератури наукового розуміння соціетальної правової цілісності, розгляду її під кутом зору гендерної та ювенальної юриспруденції, що складають основу соціетальної юриспруденції;

- розширити загальний кругозір аспірантів при знайомстві із соціетальною правовою цілісністю та сформувані у них розуміння важливості вивчення цієї міждисциплінарної дисципліни, яка відкриває шлях до засвоєння нових напрямів юриспруденції – гендерного права та ювенального права;

- ознайомити аспірантів із соціальним правом у контексті проблематики прав літніх людей та прав людей з обмеженими можливостями, та на підставі цього довести про його соціетальне значення;

- вміти використовувати отриманні знання у науковій та практичній діяльності.

Таким чином, незалежність України, пов'язані з нею економічні та суспільно-політичні трансформації, участь нашої держави у європейських та світових інтеграційних процесах вимагають від вищої школи підготовки високоосвічених спеціалістів. Важливу роль у досягненні цієї мети відіграє курс з циклу вибіркових дисциплін „Соціетальна правова цілісність” для третього (науково-освітнього) рівня навчання за спеціальністю 081 «Право». Поява цього курсу

значною мірою пов'язана з керівницькою діяльністю професора Оборотова Ю. М., який будучи завідувачем кафедри загальнотеоретичної юриспруденції НУ «Одеська юридична академія», доклав багато зусиль, щоб ця дисципліна увійшла в навчальний процес НУ «ОЮА». Безумовно, впровадження навчального курсу «Соціетальна правова цілісність» в систему юридичної освіти, має відіграти свою позитивну роль в розвитку теоретичних досліджень із загальнотеоретичної, гендерної, ювенальної та соціальної юриспруденції.

Ключові слова: Оборотов Ю. М., соціетальна правова цілісність, нова дисципліна, соціетальна юриспруденція, гендерне право, ювенальне право, соціальне право.

Ключевые слова: Оборотов Ю. Н., социетальная правовая целостность, новая дисциплина, гендерное право, ювенальное право, социальное право.

Key words: Oborotov Y. N., societal legal integrity, new discipline, gender law, juvenile law, social law.

Аленін Юрій Павлович

*Національний університет «Одеська юридична академія»
професор кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової діяльності
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України,
заслужений юрист України*

Мурзановська Аліна Владиславівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»
доцент кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової діяльності
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Дослідження будь-якого об'єкта наукового пізнання передбачає наявність відповідного інструментарію – методології. Сьогодні актуальність розробки проблем методології кримінально-процесуальної